

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Beuselijška lekcija

Bruselj, 15. aprila.

Degrellov nedeljski poraz se lahko sedaj ocenjuje v jasnejših varijantah. Poskus cepljenja Evrope na ideološke fronte je prineslo zanimiv pojav, da je bilo zanimanje za nedeljske belgijske volitve, četudi delnega značaja, v vsej Evropi silno veliko. To se razbere lahko tudi iz komentarjev svetovnega tiska. Nemški listi ne morejo prikrivati svojega razočaranja in nerazpoloženja. Tako poroča »Völkischer Beobachter«, da je »zmagal kardinal«, pri čemer je mišljen kardinal Van Roey iz Malinesa, ki je v petek obsodil reksizem in njegovega voditelja ter pozval vernike, da glasujejo proti njemu. »Völkischer Beobachter« izvaja v tej zvezi, da se je Degrelle izogibal vsakega konflikta s cerkveno, napram kateri je bil vedno poslušno dete, dočim je kardinal uporabil sedaj svojo nedotaknjeno in neoskrnjeno silo proti njemu. Tako da stoji sedaj Degrelle pred odločitvijo, ali si bo še vnaprej pustil mahati preko glave cerkveno palico, ali pa »bo započel borbo proti političnemu katolicizmu«. »Frankfurter Zeitung« priznava, da je bil Degrellov položaj v Bruslju najpovolnejši, boljši kakor v Valoniji, da pa ni uspel njegov poskus moči. Svoječasni vodilni organ katoliškega centra »Germania« pa zelo piše o triumfalni zmagi Van Zeelanda in ugotavlja nedvomni prodor demokracije v reksistično fronto. Italijanski tisk skuša ublažiti vtis usodnega poraza reksističnega voditelja Degrelle, ki mu je italijanska vlada ob priliki njegovega svoječasnega bivanja v Italiji stavila na razpolgo celo radijske oddajne postaje v svrhu propagande za belgijski klerofašistični in sedaj menda zgolj fašistični reksizem po vsem svetu. Je pa iz italijanskih komentarjev razbrati trpko nezadovoljstvo, ki ga je povzročila Degrellova blamaža. Pač pa se z zadovoljstvom in zadovoljenjem ugotavlja Degrellov poraz v tisku evropske demokracije, ki gleda v Van Zeelandovi zmagi nadmoč demokracije misli povsod tam, kjer demokracija skupno in udarno nastopa. Koncentriranemu odporu vseh protifašističnih komponent belgijskega političnega življenja ni mogla Degrellova pustolovščina odoliti.

Komaj 19% Degrellov uspeh pa ne gre samo na račun prvega sunka, to je obdobje belgijskega kardinala primasa, ki je prišla v zadnjem trenutku, ampak je doživel Degrelle drugi sunek iz vrst bivših bojevnikov. Pri svoji propagandi se je namreč Degrelle skliceval na predsednika organizacije bivših belgijskih bojevnikov Coxa, ki pa je ta Degrellova sklicevanja, češ, da je sporazum s flamskimi nacionalisti iz belgijskega rodoljubja koristen, tako odločno demantiral.

Tudi belgijska vojska, na katero je svojčas Degrelle mnogo upal, ni hotela dati moralne ali druge podpore Degrellevemu pokretu. Vojaški krogi stajijo čvrsto za svojim vladarjem in tako ni mogel Degrellov reksistični fašizem postati resna nevarnost za belgijsko demokracijo. Degrelle se je sicer po svojem porazu takoj oglašil napovedujoč nadaljnjo ofenzivo in zatrjujoč, da je reksizem moral vzdržati težko preizkušnjo proti koaliciji vseh strank, vendar pa se v vladnih krogih tej njegov napovedi smehljajo, saj je bil Degrelle tisti, ki je izzval volitve, in ki jih menda ni izzval, da bi bil poražen in da bi izgubil 4500 glasov, ampak najbrže radi tega, ker je mnogo upal na zmago. Zdi se pa, da De-

Mesto GPU - žandarski korpus

RIGA, 15. aprila. Po vesteh iz Moskve se je na večdnevni tajni seji v Kremlju, pri kateri je imel glavno besedo maršal Vorošilov, sprejel med drugim njegov predlog, da se razpusti GPU. Vendar se je istočasno sklenilo, da se zadrži ta sklep v največji tajnosti, ker se Stalin boji, da se ne bi člani GPU, ki so bili doslej dejanski diktatorji v Rusiji, javno uprli. Doznava se po poročilih iz provinca, da so se mnogi člani GPU javno uprli

Stalinu, pa je njihov upor morala likvidirati vojska. Mesto GPU pa naj bi se po sličnem vzoru carske Rusije ustanovil poseben žandarski korpus, ki bi se stopnjema formiral z istočasnim sukcesivnim likvidiranjem GPU. Oni člani GPU, ki so izkazali Stalinu zvestobo, bodo voditelji novega žandarskega korpusa. V zvezi s tem se je sklenil tudi razpust ženskih polkov, ki se menda niso obnesli.

Franco naj gre - na njegovo mesto Mola

PARIZ, 15. aprila. Zdi se, da so republikanci prešli v ofenzivo na vseh frontah. Na guadalajarski fronti so prebili nasprotno fronto ter so na aragonski cesti prodrli za 12 km. Na baskovski fronti se je pričela nova ofenziva, in sicer je iniciativa na strani republikanskih čet. Računajo, da francova blokada na baskovski obali ni uspeła, saj sta po poročilih prispela v bilbajsko luko dva ruska parnika z vojnim materialom in 30 ruskimi piloti. Na aragonskem bojišču so zajele republikanske čete nad 250 vojakov ter

zaplenile več topov, 2 protiletalska topa, 12 strojnica in več pušk.

LONDON, 15. aprila. Iz Berlina poročajo na podlagi zanesljivih informacij, da je napoved odstopa generala Franca kot vrhovnega poveljnika vstaške vojske povzročila Italija, ki je z njegovim vodstvom po težkem porazu na guadalajarski fronti nezadovoljna. Na njegovo mesto naj bi prišel general Mola, ki vodi sedaj operacije proti Bilbao, dočim bi Franco ostal samo državni poglavar.

Francova blokada prebita

LONDON, 15. aprila. DNB poroča: »Daily Telegraph« prinaša vest iz Saint Jean de Luza, da je britanska trgovska ladja »Lidget« navzlic blokadi francovskih brodov odplula v Santander. Dva angleška parnika sta že prispela z življenjski-

mi potrebščinami v Santander.

LONDON, 15. aprila. »Daily Telegraph« poroča, da so prispeli v Santander trije rušilci valencijske vlade, ki so prebili blokado Francovega brodovlja.

Zveza belgijskih opozicijskih strank

BEOGRAD, 15. aprila. Politična aktivnost se je menda zopet malo poživila. Semkaj je prispel Aca Stanojević, ki se je nastanil v hotelu »Pariz«. Za danes je napovedana konferenca voditeljev združene opozicije v stanovanju Ljube Davidovića. Sestanka se udeležijo poleg Davidovića, Aca Stanojević, Miša Trifunović in Joca Jovanović. V vrstah združene opozicije se pripisuje tej konferenci velika važnost, ker pričakujejo definitivnega sklepa glede ustanovitve zveze belgijskih opozicijskih strank. Tudi se bo proučilo poročilo, ki ga je prinesel dr. Miloš Tupanjanin iz Zagreba ter akcija dr.

Branka Čubrilovića. Prav tako se bodo obravnavale impresije, ki jih je dobil v Zagrebu dr. Laza Marković. V zvezi z vprašanjem političnega sodelovanja med SDK in beograjskim delom udružene opozicije sta odpotovala v Zagreb Adam in Valerijan Pribičević k sestanku izvršnega odbora SDS, ki bo v nedeljo 18. t. m. Doznava se, da bo Adam Pribičević ostal delj časa na Hrvatskem, da osebno vodi agitacijo med srbskim prebivalstvom. Tudi se bo v kratkem sestala narodna skupščina, ki bo razpravljala o raznih prošnjah in pritožbah.

grelle ne računa pravilno. Pogojev, ki so bili v Italiji merodajni za zmago fašizma, v Nemčiji pa za zmago hitlerizma, ni v usmerjenem vzdušju demokratično zrele Belgije, da bi dajali netivo za kakšne reksistične ali klerofašistične podvige. Treba je vedeti, da je bil Degrelle sam nekoč član belgijske klerikalne stranke, od katere pa se je oddaljil, hoteč nadlicirati pobožnost in katolištvo, vendar je dobil sedaj za svojo ultramontansko gorečnost iz vodilnih belgijskih cerkvenih krogov nepričakovan sunek.

Nedeljske volitve pomenijo veliko več, kakor se morda na prvi pogled zdi. Notranjepolitično gre za dilemo: fašizem ali demokracija. Priključek katoliških krogov profireksistični fronti je bil olajšan s prevlado Spaakove desničarsko-marksistične struje proti Vanderveldovi levičarski struji. Toda protimarksistična usmerjenost belgijskega katolicizma ni nič motila belgijskih levičarjev in komunistov, da ne bi bil skupno s klerikalci, demokrati in umerjenimi marksisti skupno glasovali za prvovrstnega gospodarskega strokovnjaka. Van Zeelanda, ki je s svojim nedvomno pozitivnim delom gospodarsko reformo, stabilizacijo valute ter izgradnjo nevtralnosti

v zunanji politiki izbil reksizmu glavne agitacijske adute iz rok.

Zunanjepolitično pa bi Degrellova zmaga pomenila približanje narodno-socialistični Nemčiji ter fašistični Italiji, kar naj bi bila nekakšna koncesija separatistično, toda istočasno totalitarno usmerjenim flamskim nacionalistom in frontistom, katerih program gre za ustvaritvijo posebne flamske države, ki naj ne bi obsegala samo flamskih predelov Belgije, ampak tudi dele Nizozemske. Kakor je ta program fantastičen, tako dobiva očitne simpatije in potuje v berlinskih in najbrže tudi v drugih krogih. Značilen je namreč za Degrellovo zunanjepolit. orientacijo napis predvolilnega članka v reksističnem organu »Rex«: »Doli s Francijo«. Tako so se v znamenju tega gesla »proč od Francije« združili flamski ironični in totalitaristi ter valonski totalitaristi. Valonca Degrelle, ki govori samo francoski, ni nič motilo, da sklepa dvomljive dogovore s flamskimi nacionalisti, samo da ustvari v Belgiji ideološke fronte. Toda zmaga je valonska demokracija in Belgija ni menda nesrečna, če je dala Degrellovi notranje- in zunanjepolitični pustolovščini malo lek-

Turška državnik na Jadran

Včeraj je bil zaključen uradni obisk obeh turških državnikov v Beogradu. Danes sta odpotovala v Kragujevac, jutri pa v Sarajevo, odkoder nadaljujeta svojo pot v Dubrovnik in Ercegnovi. Ob priliki obiska turškega predsednika vlade Izmetija Inenija in Ruždija Arasa je bila otvorena v muzeju Nj. Vis. kneza namestnika Pavla razstava turške umetnosti in je ob sklepu beograjskih posvetovanj izšel sledeči komunikat: Prihod predsednika turškega ministrskega sveta ekscelece Izmeta Inenija in turškega zunanjega ministra ekscelece Ruždija Arasa v Beograd je omogočil izmenjavo misli med obema turškima državnikoma in predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom Jugoslavije dr. Milanom Stojadinovićem. Vsi trije državniki so mogli na svojih sestankih tudi tokrat ugotoviti popolno skladnost skupnih interesov obeh držav in dovršeno istovetnost stališč glede na vsa vprašanja, o katerih so se razgovarjali. Razen tega so proučili sedanje stanje mednarodnih obveznosti obeh držav na podlagi paktov, sklenjenih po obeh državah kakor tudi njihovih posebnih obveznosti, tako onih, ki so bile sklenjene že prej, kakor tudi onih, ki so bile sklenjene v zadnjem času z drugimi državami. Z zadovoljstvom so spoznali, da vse te obveznosti povsem ustrezajo ciljem, za katerimi stremita politiki obeh držav v okviru Balkanske zveze in v skladu s paktom Društva narodov. Ugotovili so, da tako sodelovanje najbolje služi interesom obeh držav kakor tudi interesom splošnega mira.

Ob priliki poseta obeh turških državnikov je bilo podeljenih več odlikovanj predstavnikom turškega tiska.

Pabecki

RAZOČARANA TETKA EULALIJA.

Pariški dopisnik angleškega dnevnika »Ewening Standard« objavlja razgovor s 73letno teto bivšega španskega kralja Alfonza Eulalija, iz katerega posnemamo nekaj zanimivih podatkov. Tetka Eulalija je dala generalu Francu na razpolgo 2 milijona funtov šterlingov, ker ji je obljubil, da bo najkasneje v dveh tednih v Madridu in da bo po zavzetju španske prestolnice šel bivšemu kralju v vseh pogledih na roko. Tetka Eulalija pravi danes sledeče: Vsi smo verovali v sposobnost in zmago generala Franca in ga podpirali denarno, kolikor je le potreboval. Še jaz sem mu dala vse, celo vse dragocenosti in vso zlatino. Ko pa smo opazili, da se je državljanska vojna le preveč zavlekla in da ni tistih uspehov, ki smo jih pričakovali, smo prenehali z našimi denarnimi prispevki. Danes mu gmožno ne moremo več pomagati. Vidi se tudi, da general Franco ni bil svoji nalogi kos in da je madridska republikanska vlada neverjetno odporna. Po teh neuspehih smo prišli do prepričanja, da se v Španiji na noben način ne more vpostaviti monarhija.

V AZIJI RAZSAJA KUGA.

Poročilih iz Tokia je v pokrajini Amana izbruhnila kuga, ki se z bliskovito naglico širi. Od strani zdravstvenih institucij so bile podzete vse mere, da se nadaljnje širjenje kuge čimprej in čimboli omeji. Doslej poročajo o številnih žrtvah kuge.

Ne pozabi naročnine!

Socialna zadevna vprašanja

Zamisel, pomen in potreba zdravstvenih zadrug

Težke socialne razmere, ki so zajele malone vse socialne skupine, si po naravnem zakonu klešejo nova pota, nova izhodišča in to vedno v smeri najmanjšega odpora, to se pravi, da nudijo prizadetim čim večja materialna in moralna dobra.

Tekoče stoletje teži izraziti v skupnostno gospodarsko smer, torej v obratnem pravcu od življenja poldrugostoletje nazaj, ko je v polnem zamahu in razmahu triumfirala absolutna gospodarska svoboda (liberalizem, individualizem). Ta nova smer zavzema obliko zazdravnega gospodarstva, ki posega v proizvodnjo in konsum. Najbolj se širijo konsumne zadruge, kar je razumljivo in v skladu z današnjo potrebo delavstva, kmetstva in uradništva.

Pri nas se konsumne zadruge niso obnesle. Vzroki so mnogovrstni, med prvimi pa je nepoznanje cilja zadrugarstva. Boljše je v tem pogledu delavstvo in uradništvo, vendar pa je njih zadruga zavest še zelo rahla in ohlapna ter se pod tenko kopreno kolektivnega duha skriva jak individualizem. Bolj ko razumevanje zadrugne misli jih silijo v združno-gospodarski sestav praktična izkustva, ki jih silijo, da si ustanovljajo vedno nove nabavljalne zadruge. Že do sledje ustanovljenih nad 200 nabavljalni zadrug šteje okrog 120.000 članov. Sporedno s tem rasto tudi kreditne in zadnje čase tudi stavbene in proizvodne zadruge.

Posebna vrsta zadrug v naši državi pa so zdravstvene zadruge, ki so zelo razširjene po Srbiji. Dasi zavzemajo komaj nekaj nad 1% vseh vrst zadrug, vendar dosega njih število nad 100 in zaznamujejo lepe uspehe. Člani imajo tako cenene zdravnike, zdravila in v bolniških domovih pravo in uspešno nego. Ni treba povdarjati, da je to za srbska naselja velika blagodat, ki bi je brez te organizacije ne bila nikdar deležna.

Tudi pri nas se skušajo ustanovljati take zadruge in v ponedeljek zvečer je bil v mali dvorani Narodnega doma sestanek državnih nameščencev z namenom, da predesaj to vprašanje. Zamisel je dala tukajšnja nabavljalna zadruga državnih uslužbencev. Njen predsednik g. Reher je objasnili namen sestanka in nato

prepustil podrobnejše zadevno poročilo g. Brandnerju, ki je objasnili namen take zadruge in njeno organizacijo. Načelno so bili vsi udeleženci za ustanovitev, mnenja pa so se cepila v pogledu višine prispevka. Po daljši zmenjavji misli se je našel primeren način, ki naj bi služil pripravljalnemu odboru kot smernica pri sestavi okvirnega načrta.

Namero je vsekakor pozdravljati in želeli, da se čimprej uresniči. Saj bi bila ta ustanova le v korist enemu in drugemu, to je njenim članom in skupnosti. — Državne nameščence, ki jih tlačijo težke

gnotne prilike, bi nedvomno gospodarsko le razbremenila. Mnogo je primerov, ko si nameščeneec in njegovi družinski člani ne morejo dovoliti zdravniške pomoči in zdravil, še manj pa zdravilišč in drugih sredstev, oziroma se tega poslužijo prepozno. Tako hiraajo in prezgodaj izhiraajo.

Upati je, da se bodo po občnem zboru nabavljalne zadruge, dne 25. t. m., kjer bodo razpravljali tudi v tem vprašanju, zaznamovali prvi pozitivni uspehi v tej smeri zadrugne zdravstvene politike.

Zgodovina učiteljske narodov

Kaj je Francija storila za Jugoslavijo

Mariborsko Sokolstvo se je zbralo v torek zvečer polnoštevilno v gornji dvorani Narodnega doma, da se v okviru sokolskega večera poslovi od odhajajočega br. podpolkovnika Maksima Erića ter da prisostvuje njegovemu poslovilnemu predavanju o prizadevanju Francije za ustvaritev Jugoslavije in ostalih slovenskih malih držav.

Polno zasedena dvorana je pričala o tem, kako priljubljen in spoštovan je br. Erić v krogih nacionalnega Maribora in še prav posebno med brati Sokoli. Uvodno besedo je spregovoril predsednik meddruštvenega odbora mariborskih sokolskih društev br. prof. Struna zahvaljujoč se br. podpolkovniku za vse njegove plodnosno delo v vrstah mariborskega Sokolstva ter želeč mu na novem službenem mestu čim večjih uspehov. Navdušenje je vzplamtelo, ko je pristopil k predavalni mizi br. Erić, ki so ga vsi navzoči pozdravili z gromkimi klici »zdravo«.

Odhajajoči br. podpolkovnik Erić si je izbral za svoje predavanje hvaležno snov. V poljudnem in s toploto prepojenem predavanju je prikazal francoski narod kot miroljuben in demokratičen narod, ki je že od 11. stoletja spremljal s simpatijo borbo takratne male srbske kneževine, pa vse do 19. stoletja, ko se je pričel otesati turškega jarma. Z Napoleonovo Ilirijo so zapustili Francozi v Sloveniji prijeten spomin, ki živi in bo

živel iz roda v rod. Francozi so tisti narod, ki je našemu narodu najgloblje v srcu in ki mu je tudi po srcu najbližji. Že od nekdaj je bil sen Francije, da se ustvari velika slovanska država od Donave do Jadrana in do balkanskih planin. Ob ustvarjanju tesnih vezj med nami je prispevala znaten del tudi francoska književnost, ki je v svojih delih poveličevala herojski srbski in pozneje jugoslovanski narod.

Balkanska vojna, svetovna vojna! Erdemija decimira število srbskega prebivalstva. Koga najdemo v lazareti, če ne francoske zdravnike, ki so se javili prostovoljno v službo in pomoč Srbiji? Francija je spremljala albansko Golgotu in pomagala rešiti z vso svojo mornarico, kar se je rešiti dalo. Naš narod je šel preko planine smrti in se s francosko pomočjo dvignil iz pepela ter nesel trobojnico zmage s francoskimi in jugoslov. divizijami v svojo veliko in osvobojeno domovino.

Koliko je Francija žrtvovala za naše dijaštvo in našo deco, ki ji je nudila svoje zatočišče, o tem bi se dale pisati cele knjige. Francija ni izvajala svojega prijateljstva samo z dobrotelnimi akcijami, temveč je znala vso svojo šolsko vzgojo usmeriti v smer bratske ljubezni do našega herojskega naroda. S tem je dala Francija eklatanten primer, kako je treba vzgajati deco v ljubezni do zavezni-

kov. Nudila je moralno, materialno in vojaško pomoč in s tem vtila ponovnega poguma utrujen srbski in jugoslovanski vojski, da je s prebitjem solunske fronte ob pomoči francoskih divizij s krvjo zapечатila naše edinstvo in rojstvo Jugoslavije. Povsod, kjerkoli se je pokazala potreba, tam so bili Francozi, ki so nam pomagali ustvarjati današnjo domovino.

Zaključne besede predavatelja br. podpolkovnika Erića so globoko odjeknile v srcih vseh navzočih, ki so se pridružili njegovemu vzkliku: Živela Francija! Dostojni poslovilni večer je zaključil predsednik meddruštvenega odbora mariborskih sokolskih društev br. prof. Struna z obljubo, da bomo odhajajočega dragega nam brata podpolkovnika Erića ohranili v najlepšem spominu v prepričanju, da ne bo pozabil naših obmejnih Sokolov, stražarjev naše severne meje, zlasti pa njegove številne sokolske dece, ki mu ob tej priliki kliče v pozdrav krepak sokolski »Zdravo!«.

Putnikove novice

Putnikovi izleti: za pravoslavne velikončne praznike od 28. aprila do 4. maja priredi Putnik dvojice veleinteresantnih potovanj in sicer: Beograd, Južna Srbija, Drugo v Grčijo z obiskom Soluna, Sv. gore in Aten. Izletniki iz Slovenije uživajo do Beograda in nazaj polovično vožnjo. Za binškošne praznike sledeči izleti z luksuznim avtokarom: Rim, Benetke, Paris, Postojna (ogled jame) in Gorica, Crikvenica, Rab. 17.—18. aprila v Ribnico na Pohorje Obdachi (Zirbitzkogel) 20. aprila Graz, 23.—25. aprila Dunaj. Na pariško razstavo interesente že sedaj opozarjamo in jih prosimo, naj se čimprej pripravijo.

Mocenberške novice

Občni zbor PTL. Preteklo soboto je bil občni zbor tukajšnje »Protituberkulozne lige, ki ga je vodil banov, zdravnik g. dr. Höningman. Iz posameznih poročil je razvidno, da je društvo pomagalo tam, kjer je bilo potrebno in v kolikor so dopuščala denarna sredstva. Posebno je skrbelo za bolešno šolsko deco, kateri je bila prirejena mlečna akcija. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno stari odbor z dr. Höningmanom na čelu.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Golgota slovenskih železničarjev v predvojnem Mariboru

Za časa Avstrije je obstojal zakon, ki je določal za slučaj, da je v kraju vsaj 30 šoloobveznih otrok, katerih starši zahtevajo n. pr. slovensko šolo, da jim mora postaviti občina šolsko poslepcje, oziroma dati na razpolago učne prostore in preskrbeti učne moči od deželne uprave. V Studencih pri Mariboru so bili v pretežni večini naseljeni delavci po rodu Slovenci in je bilo v zadnjih letih pred vojno med njimi že toliko zavednih, da so zahtevali slovensko šolo. Občinska uprava je razglasila, da se naj pridejo dotični starši z otroci javit v pisarno. Toda glejte! Na potu v urad je te ljudi nahujskana družal s silo napadala, se norčevala in jim skušala zapreti dohod na določen kraj, kar se jim je deloma tudi posrečilo, vendar pa se je navzlic temu našlo potrebno število šoloobveznih otrok za slovensko šolo. Deželni odbor je dal radi intervencije slovenskih poslancev občini v Studencih nalog, naj razpiše komisijo za stavbo slovenske šole, ki bi jo bila stavila namesto občine Ciril Metodova družba. Kaj napravj nemško vzgojeni župan Dr. Juritsch (Dr. Juric), sin slovenskega delavca iz delavnice? Kratkotomalo ni razpisal komisije in jo zavlačeval tako dolgo, da je izbruhnila vojna!

Takozvana mednarodna internacionalna socialna demokracija je bila takrat bolj nemško nacionalna, ko pa mednarodna. Njihov društveni občevalni jezik je bil v Mariboru in bližnji ter daljnji okolici le nemški, dasiravno je bila pretežna večina članov slovenskega pok-

lenja, ki je govorila strašno skrupalostno zmes slovenščine in nemščine. Na javnih zborovanjih se je sprožilo tu in tam vprašanje, ali se naj govori tudi slovenski (ako so prišli sodrugi iz Ljubljane ali Trsta). Nekaj borbeno razpoloženih pa je zakričalo v nemščini češ, da razumejo vsi nemški in je pri tem ostalo. Pri eventualnem glasovanju pa so se mnogi sramovali priznati, da ne razumejo nemščine in da zahtevajo slovenski govor. Tudi v tej organizaciji je bil nemški teror.

Za službo v delavnici in kurilnici južne železnice v Mariboru so se javili slovensko misleči uradniki, toda nihče ni bil sprejet, ker se je vodstvo branilo slovenske zavedne inteligence, saj so v tej strokovni panogi le težko premeščali uradnike. Sploh je bila jasna tendenca, ne pripuščati zavednih Slovencev, da bi se povzpeli do boljših vodilnih mest. — Sprejemali so navadno slovensko uradništvo k večjemu še k prometni eksekutivni službi, kjer je bila možnost, da se premestijo in nameščajo v nemških krajih po Tirolih itd., dočim se je nemško uradništvo nastavljal po slovenskih postajah z namenom, da je to uradništvo, združeno z uradniki privatnih podjetij in drugih državnih ustanov, dalo s svojimi družinami (otroci) podlago, da se je stvorilo dovolj število šoloobveznih otrok za zahtevo po nemški šoli.

V trgovini in obrti se je vršil proces analogno. Mladenič, učenec se je prišel učiti. Pri poslovanju je slišal samo nemščino, ako ni bil gospodar zaveden Slo-

venec. Kaj je postalo iz takega mladeniča? Pozabil je na materni jezik, čutil se je Nemca!

S tem nočem trditi, da se je vsakemu Slovincu tako godilo, vendar pa so bili v Mariboru in bližnji ter daljnji okolici po večini taki slučaj, ker je bila trgovina in obrt pretežno v nemških rokah oziroma v Nemcem prijaznih rokah. Ti podjetniki so bili večinoma odvisni od kredita nemških denarnih zavodov in naklonjenosti nemških oblastnikov, katerim so se klanjali.

V tej vzgojni miselnosti je živel naš slovenski človek. Nič čudnega, če je mislil tako, saj so visoko izobraženi nacionalno vzgojeni inteligentni ljudje postali tu in tam narodni odpadniki — renegate, ki so potem moralno, gnotno in kot oblastniki vplivali na nerazsodnega slovenskega človeka. V celoti je vladalo pri nemških oblastnikih načelo: slovenske inteligence ne dopustiti do boljših, višjih položajev, kvečjemu v kompaktno nemških krajih. Povprečno slovensko ljudsko maso pa je treba na katerikoli način napraviti če že ne Nemcem prijazno in nemškutarsko, pa vsaj zaenkrat indifrentno.

Radi teh na kratko opisanih razmer je bila skrajno težka naloga, ki je zahtevala vztrajnega, neomahljivega dela, da se je ustanovila strokovna železničarska organizacija na nacionalni podlagi in to v Mariboru, kjer je tekla nekaj kilometrov proti severu narodnostna meja, dočim je bilo mesto samo v nemško nacionalni upravi, ki je soglašala s Kernstockovim geslom: Lieber rauchgeschwätzte Trümmer, als ein windisch Maribor«.

V Mariboru je od leta 1861 obstojala slovanska čitalnica, vendar se je tukaj shajala večinoma boljša inteligenca, tako da so nižji zavedni sloji čutili potrebo, da

si ustanovijo posebno društvo. Tako so bili l. 1894 na glavnem kolodvoru nekateri zavedni slovenski železničarji, med njimi gg. Rebolj Anton, Skerbinšek Stefan, Skvarča Ivan in drugi, ki so dali pobudo za ustanovitev bralnega in pevškega društva v Mariboru. Tu so se zbirali zavedni Slovenci, pristaši raznih slojev, delavci, v večini pa so bili železničarji. Imeli so svoj pevski, tamburaški, ter gledališki — dramatični odsek. Prirejali so koncerte in igre v hotelu »Ivan« na Tezmem, v Križevem dvoru in bližnji okolici. Imeli so lasten zložljiv oder. Prirejali so izlete tudi v daljnjo okolico ter s petjem in igro vzbujali pri ljudeh narodno zavest. Tekom par let je šlo društvo okoli 300 članov.

Pri železnici je obstojala do leta 1910 za uradnike strokovna organizacija »Eisenbahn-Beamtenverein« za sprevednike »Kondukteur Verein«, potem splošna organizacija železničarjev »Städtebahner-Verein«, potem splošna socialna demokratska organizacija z vsemi strokovnimi odseki za različne kategorije železničarjev, privatne industrije in drugih podjetij. Slednja je bila najmočnejša organizacija, pred katero so do leta 1914 tudi oblastva imela rešpekt, saj so nudile vsa kokratne volitve, prireditve in vsakoletni pompozni obhodi ob priliki majniške proslave dovoljno sliko njihovega številnega članstva.

Strokovno uradniško društvo »Beamten-Verein« v Mariboru, ki je bilo do l. 1910 še samo strokovno društvo, je vodil tokrat spričo svojih odličnih strokovnih vrlin in sposobnosti uradnik južne železnice Slovenec g. Kejzar Ivan, ki je bil uslužben na glavnem kolodvoru. (Dalje)

Spomnite se CMD!

Mariborske in okoliške novice

Kakšne davščine bodo plačevali Mariborčani v proračunskem letu 1937-38

Proračun mestne občine mariborske za proračunsko leto 1937/38 je bil z odločbo ministrstva za finance z dne 18. marca 1937, br. 3492/VII, odobren z Din 57.230.170.— razhodkov in prav toliko dohodkov s proračunsko naredbo vred s tem, da se bodo v proračunskem letu 1937/38, t. j. od 1. aprila 1937 dalje v mestni občini mariborski pobirale nižje navedene mestne doklade, mestne pristojbine in samostojne mestne davščine.

1. **40% na mestna doklada** na zemljarijo, zgradarino, pridobnino, družbeni davek in rentnino. Za izračunavanje in pobiranje mestnih doklad je odločilno davčnico (koledarsko) leto — vse kakor leta 1936/37. — 2. **Mestne takse** na podstavi sklepa mestnega sveta z dne 19. decembra 1929 z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 10. novembra 1932, oziroma 4. avgusta 1933, oziroma 5. oktobra 1933, oziroma 29. januarja 1935, oziroma 10. marca 1936 — vse kakor leta 1936/37. Za prenos lastništva na živinskih potnih listih se pobira za vsako veliko žival Din 3, za vsako malo žival Din 2. — 3. **Komisijne pristojbine** za gradbene, obrtne in zdravstveno-higienske komisije po sklepu mestnega sveta z dne 19. decembra 1929 — kakor leta 1936/37. — 4. **Tržnina** na podstavi sklepa mestnega sveta z dne 14. marca 1929 — kakor leta 1936/37. — 5. **Plovnina** na podstavi sklepa mestnega sveta z dne 20. decembra 1922 z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 4. avgusta 1933 — kakor leta 1936/37. — 6. **Sejmiščna pristojbina** za na sejem prignano živino — kakor leta 1936/37. — 7. **Tehtarina** za vsako na mestni tehtnici tehtano blago po sklepu mestnega sveta z dne 24. septembra 1920 — kakor leta 1936/37. — 8. **Davščina na prenos nepremičnin** iz pogodb med živimi v smislu zakona z dne 31. marca 1905, dež. zak. št. 95, z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 19. decembra 1929 oziroma z dne 27. marca 1930 — kakor leta 1936/37. — 9. **Trošarina na vino in vinski mošt** po 100 par na liter vinskega mošta in 150 par na liter vina. V gostilniških obratih se priznava pri vinskem moštu 10% odbitek in pri vinu 1.5% odbitek kot kalo — kakor leta 1936/37. — 10. **Trošarina na žgane alkoholne pijače**, likerje, spirit, rum, konjak po Din 5.— od hektolitrske stopnje alkohola — kakor leta 1936/37. — 11. **Trošarina na pivo** po Din 0.60 na liter piva — kakor leta 1936/37. — 12. **Trošarina na šampanjec** po Din 25.— od velike in Din 12.50 od male steklenice šampanjca — kakor leta 1936/37.

13. **Gostaščina**, in sicer 13% od za leto 1936 ugotovljenega kosmatega najemniškega donosa oziroma najemniške vrednosti hiš, in sicer na podstavi zakona z dne 18. maja 1894, dež. zak. št. 4, in razglašena bivšega štajerskega deželne odbora z dne 5. maja 1916, dež. zak. št. 78, z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 28. januarja 1935 — kakor leta 1936/37.

14. **Kanalščina**, in sicer 6% od za leto 1936 ugotovljenega kosmatega najemniškega donosa oziroma najemniške vrednosti hiš, in sicer na podstavi naredbe bivše celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 15. septembra 1919, št. 693, z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 28. januarja 1935 Pri poslopih, ki ne plačujejo gostaščine, se odmeri kanalščina s 50 parami letno od vsakega m² zadane ploskve, pomnoženega s številom nadstropij — vse kakor leta 1936/37.

15. **Vodarina in večja poraba vode**, in sicer 4% od za leto 1936 ugotovljenega kosmatega najemniškega donosa oziroma najemniške vrednosti hiš, pri čemer se zaračuna ona množina vode, ki je dovoljena po vodovodnih predpisih, po Din 1.—, večja poraba vode pa po Din 2.— za m², in sicer na podstavi zakona z dne 26. novembra 1901, dež. zak. št. 86, z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 28. januarja 1935. V primerih, kadar vodomer ne kaže pravilno, se postopa po odločbi bivše pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 18. decembra 1922, št. 44.571. Pri poslopih, ki ne plačujejo gostaščine, se zaračuna faktučna poraba vode, in si-

cer po tarifi za večjo porabo vode — vse kakor leta 1936/3. Okoliške občine plačujejo vodo po dogovoru. — 16. **Vodomerščina** po sklepu mestnega sveta z dne 30. marca 1928 — kakor leta 1936/37.

17. **Uvoznina** na podstavi uredbe in tarife, sklenjene na seji mestnega sveta z dne 28. januarja 1935 — kakor leta 1936/37 z izpremembo, da odpade drugi odstavek § 9. uredbe. Tarifa se izpremeni v toliko, da se tiskovine vseh vrst, poslovne knjige, bloki in beležnice ter ostale šolske potrebščine iz papirja, slike, podobice, albumi in slično uvrsti v tar. post. 2. — § 4. uredbe se tolmači tako, da je ambalaža, ki gre na polnjenje, pri povratku uvoznine prosta, mora pa se prijaviti za povratek.

18. **Davščina na vozila** po naredbi bivše deželne vlade za Slovenijo z dne 30. maja 1921 z izpremembami po naredbi bivšega pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 22. maja 1922 ter z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 19. decembra 1929 oziroma z dne 4. avgusta 1933 — kakor leta 1936/37. Prevozniki, ki imajo obrt, plačajo za vsak tovorni avto pavšalnj znesek Din 500.— letno ne glede na pnevmatiko in težo vozila.

19. **Pasji davek** po Din 150.— letno za vsakega psa, izvzemši čuvaje, za čuvaje pa Din 10.— letno. Za čuvaje se smatrajo psi, ki so stalno privezani na verigi, ali ki so stalno v ograjenem prostoru (dvorišču). — 20. **Davščina od prirastka** na vrednost nepremičnin na podstavi uredbe in pravilnika po sklepu mestnega sveta z dne 28. januarja 1935 z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 10. marca 1936 — kakor leta 1936/37. — 21. **Veselični davek** na podstavi uredbe, sklenjene na seji mestnega sveta z dne 10. marca 1936 — kakor leta 1936/37. — 22. **Zamudne obresti**, in sicer 6% od neplačanih zneskov od dneva zapadlosti do dneva plačila — kakor leta 1936/37. — 23. **Opominarina in rubež** — kakor leta 1936/37. — 24. **Gradbene takse** na podstavi odločbe ministrstva za gradbe z 25. decembra 1933, št. 33.488, in odločbe ministrstva za finance z dne 28. februarja 1934, št. 1498 — kakor leta 1936/37. — 25. **Pristojbina za priklop** na mestni cestni kanal na podstavi zakona z dne 27. maja 1896, dež. zak. št. 23, z izpremembo po sklepu mestnega sveta z dne 21. marca 1929 — kakor leta 1936/37.

Mestno poglavarstvo Maribor.

Iz železniške službe. Premeščeni so: prometni uradniki Aleksij Kononenko iz Novega mesta v Ptuj, Anton Zupan iz Ormoža v Lesce—Bled, Ivan Majdič iz Šoštanja k Sv. Petru v Savinjski dolini, Friderik Sever iz Kotoribe na Rakek, Ivan Glavač iz Čakovca za postajnega načelnika v Kotoribo, Leopold Game iz Slovenske Bistrice za postajnega načelnika v Višnji gori, Franjo Šircelj od Sv. Roka—Lupinjaka za postajnega načelnika v Slovenski Bistrici, Jožef Remec iz Slovenske Bistrice za postajnega načelnika k Sv. Roku—Lupinjaku ter strojevodja Matevž Jerina iz Maribora v Sušak.

Sprejemni izpit za srednjo šolo. Ali bi ga ne bilo najboljšje odpraviti? Koliko skrbi manj za otroka, starše, učitelje in tudi profesorje! Kdor bi rad o tem kaj več slišal, naj pride nocoj k predavanju v Ljudsko univerzo. Govorita profesor dr. Perhave in učitelj Kopriva. Vstopnine prost!

Občni zbor moške in ženske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršil v četrtek, dne 15. aprila 1937 ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Cirilmetodarji in cirilmetodarice bodo kakor vsako leto tudi letos prišli polnošte-

Kedaj najde Schacht v Pariz?

BRUSELJ, 15. aprila. Havas poroča: iz okolice dr. Schachta se doznava, da še ni določen dan njegovega potovanja v Pariz, ki se je menda določil za začetek maja. Po informacijah se bo podal dr. Schacht v Pariz, če se bodo francosko-

vilno. Vabljeni pa so tudi vsi ostali prijatelji Družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor še ni član Družbe sv. Cirila in Metoda, naj pri tej priliki pristopi!

Prostovoljna gasilska četa v Radvanju izreka najtoplejšo zahvalo stalnemu omizju gostilne Breznik za darovanih Din 102, mesto venca na grob pok. Klariča.

Na vokalnem koncertu 17. t. m. v veliki kazinski dvorani nastopi poleg ge. Oberwalderjeve tudi naš znani tenorist g. Slavko Lukman. Ker bo spored zelo pester, je priporočljivo, da se vstopnice rezervirajo že vnaprej. Predprodaja pri Zlati Brišnikovi v Slovenski ulici.

Masarykova proslava in občni zbor Jugosl.-češkoslov. lige v Mariboru. Jutri v petek, dne 16. t. m. bo ob osmih zvečer v lovski sobi hotela »Orel« občni zbor JC lige v zvezi s kratko Masarykovo proslavo. Na sporedu je najprej kratko predavanje prof. dr. Dolarija, ki bo govoril o vtisih z nedavnega potovanja po ČSR. Nato bo govoril dr. Senjor o Masaryku in njegovih stikih z Jugoslavlani. Po predavanjih bo občni zbor z običajnim sporedom. Med posameznimi točkami sporeda bo zapel pevski zbor Glasbene Matice par pesmi, kar bo dalo priveditvi še poseben sijaj. — Vsi prijatelji češkoslovaškega naroda iskreno vabljeni!

Slavnostna akademija Pomladka Jadranske straže. Opozorjamo občinstvo, da priredijo srednješolski svojo vsakoletno akademijo v prostorih unijske dvorane dne 18. aprila b 15. uri. Vabimo vse roditelje in prijatelje mladine, da se lepe in slovesne prireditve udeležijo. Čisti dobiček je namenjen Pomladku Jadranske straže srednješolskih zavodov.

Din 30.000

je danes, 15. t. m. glasom telefonskega poročila iz Beograda zadela

BEZJAKOVA

sročka št. 98.632. (Brez jamstva!) 1935

Hotel »Orel«. S 16. aprilom nov karkaretni program. Znani »Kuthows kvartet«.

Večer znanstvenih demonstracij priredi Zdravniško društvo v Mariboru v petek, dne 16. t. m. ob 18. uri v splošni bolnišnici. Primarij dr. Benčan govori o »Mola hydatidosa«. Nato demonstracije zanimivih slučajev iz drugih področij. — Zvečer ob 20. uri v »Mariborskem dvoru« družaben sestanek.

Rokomavhi strahujejo podeželje. Še nezisledeni storilci, najbrže cigani, so udrli v trgovino Ivana Koržeta v Cirkovcih in sicer na ta način, da so prežagalj železno omrežje na oknu. Odnegli so razne predmete v vrednosti preko 16.000 dinarjev. Izbrali so si vetrovno noč za svoj zločin, da ni bilo slišati šuma in ropota.

Zopet dva. Od doma sta pobegnila 15-letni Rudolf Fras, stanujoč v Stritarjevi ulici 5 in 14-letni Slavko Pipenbaher, stanujoč v Maistrovi ulici 2. Starši navedenih fantov so beg naznanili policiji, ki sedaj poizveduje za njima.

Gori! Na Remšniku je vpepelil ogenj domačijo posestnice Marije Robnikove, ki trpi radi požara 12.000 dinarjev škode.

Ob vse prihranke je prišla 85-letna vdova Elizabeta Petrovičeva, stanujoča v Taborski ulici 11, ki ji je doslej še neznan tat izmaknil iz kuhinjske omare 200 dinarjev gotovine. Ko je Petrovičeva omenjeno tatvino opazila, je takoj stekla na podstrežje, kjer je imela v cunjah zavutih in skritih 1000 dinarjev kovanega denarja ter dve hranilni knjižici, glaseči se na njeno ime. Toda o denarju in hranilnih knjižicah ni bilo ne duha ne sluha. Petrovičeva je zadevo prijavila policiji, ki sedaj poizveduje za tatuni.

Kakšno vreme se nam obeta. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes bo vreme po večini oblačno, padavine, nekoliko hladneje, od zapada morda že zboljšanje.

Narodna gledališče

NARODNO GLEDALIŠČE.

Četrtek, 15. aprila ob 20. uri: »Na ledeni plošči«. Red A.

Petek, 16. aprila: Zaprto.

Sobota, 17. aprila ob 20. uri: »Rdeči nageljni«. Znižane cene.

Nedelja, 18. aprila ob 15. uri: »Sveta Ivana«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Na ledeni plošči«.

»Dolarska princesa« — zaključna operetna novost. Premiera tega izredno popularnega dela krasne glasbe bo v režiji J. Povheta prihodnji teden.

Nedeljska popoldanska predstava bo Shawova »Sveta Ivana«. To je odlično inscenirno in uspešno delo, ki prikazuje usodo junaške »Device Orleanske«. Dasi so z uprizoritvijo tega dela zvezani veliki stroški, veljajo **znižane cene**.

V nedeljo zvečer ponove zanimivo in aktualno komedijo Vilema Wernerja »Na ledeni plošči«.

»Šorlijev večer« v proslavo 60letnice tega zaslužnega slovenskega pisatelja, ki živi v Mariboru, bo v ponedeljek. Spored: govor ljubljanskega kritika Fr. Koblarja, dr. M. Šnuderla, recitacije, samospevi, zbori in dva skeča, ki ju izvajajo člani mariborskega gledališča Rasbergerjeva, Starčeva, Gorinšek, Košič in Crnobori. Režijo vodi P. Maček.

Prihodnji četrtek nastopi v gledališču spet priznani **trio F. Brandlove**. Spored bo nov in izbran. Natančneje še javin!

Kino

Kino Union. Danes dunajska veseloigra »Karneval in ljubezen«, Hans Moser, Lien Deyers in Hermann Thimmig.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Pri žrebanju 1. razreda, 34. kola, dne 14. aprila so bili izžrebani sledeči dobitki:

Din 80.000: 40749
Din 50.000: 33743
Din 36.000: 73848
Din 20.000: 70552
Din 10.000: 10747 18877 48310
Din 5000: 20580 34358 47192 63072 78968 97291

Din 3000: 8310 20455 28312 32811 42385 46891 53716 66268 77418 96363
Din 1000: 759 1514 6373 31344 37472 46519 54155 64650 80525 84516 96173 97325.

BANČNA POSLOVALNICA BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva in Vaupotova lekarna.

Trije samomori — Mladina v smrt

S strelom v srce si je končal življenje. V Hotinji vasi pri Slivnici so našli na cesti mrtvega 23-letnega posestniškega sina Janeza Plečka. V rokah in imel samokres kalibra 9 mm, iz katerega si je poglgnal kroglo naravnost v krce. Kaj je mladeniča gnalo v tako žalostno smrt, ni točno ugotovljeno.

Mrtvec na železniški progi. Na mostu pri postaji Prevalje—Holmec je osební vlak, ki prispe v Maribor ob 9. uri zvečer, povozil 26-letnega posestniškega sina Franca Haleja, ki se je v samomorilnem namenu vrgel pod kolesje vlaka, ki ga je popolnoma zmrcvarilo. Hale je večkrat dejal, da bo izvršil samomor in je pred groznim dejanjem položil na mizo v svoji sobi 4000 dinarjev in žepno uro, nato pa pohitel na železniški most in si prostovoljno končal življenje.

V smrt... Obešenega so našli posestniškega sina Josipa Pukla na Pesnici. Vzrok samomora ni znan.

V višem uradu.

Višji uradnik: »In zdaj, med uradnimi urami se me drznete nadlegovati s svojo terjatvijo?!«

Upnik: »Oprostite; mislil sem si, v uradu imate še največ časa!«

Počrtnjeni zamorec.

Grofica: »Danijel, moja sobarica se je pritožila, da si se proti njej vedel nedostojno!«

Danijel (zamorec): Milostljiva, to ni res! Ta grda ženska bi me samo rada pri vaši milostj — počrnila!«

V kopalšču.

Mati: »Ne, Erna, tako razgaljena ne smeš v kopel. Kaj bodo pa ljudje rekli? Ti si skoraj bolj dekoltirana, kakor če bi šla na ples!«

Zadnje telefonične vesti

Nezaupnica londonski vladi odklonjena s 345:130

LONDON, 15. aprila. Pred nabitom polnim parlamentom in diplomatskimi ložami je bila sinoči velika debata glede predloga nezaupnice vladi, ki so ga sprožili laburistični poslanci v zvezi s sklepi britanske vlade glede Francove blokade ob baskovski obali. Glavni govornik je bil vodja angleške laburistične stranke major Attlee, ki je izjavil, da ne zabranjuje nevmeševalni dogovor trgovine s Španijo, seveda pod pogojem, da ne vozijo ladje municije in orožja. Na drugi strani ni Francov režim mednarodno priznan, ker gre za uporne vojaške formacije, ki so se upre legalni vladi. Radi tega se ni priznal generalu Francu značaj

vojskujoče se stranke. Zato je tudi Francova blokada protizakonita in nasprotuje celi vrsti mednarodno pravnih določb. Potem, ko so spregovorili še drugi govorniki, ki je odgovoril zunanji minister Eden, ki je izjavil, da bodo uživali angleški parniki zaščito britanskega vojnega brodogojstva do španskih vod 3 milj od obale. Če bi se zgodilo, da bi bil kakšen britanski parnik izven španskega vodovja napaden, potem bo našel največjo zaščito angleške vojne mornarice. Vendar pa je pri Bilbao položaj tak, da ni mogoče zaščititi vseh parnikov. Glede vprašanja prstovoljcev je izjavil, da ni mogoče zahtevati od britanske vlade preudernih sklepov.

Kako si g. Churchill zamišlja likvidacijo španske državljanske vojne

LONDON, 15. aprila. V svojem parlamentarnem govoru je predlagal Churchill kompromisno rešitev med obema vojskujočima se španskima strankama. Kompromisna rešitev bi se raztegnila na 6 let in bi obsegala tri faze. 1. Ustavitev vseh sovražnosti na osnovi statusa quo. 2. Sklenitev direktnega dogovora med Valencijo in Salamanco. 3. Vrnitev k normalnemu parlamentarnemu življenju.

LONDON, 15. aprila. Vse angleško jutranje časopise se obširno peča s snočnjo debato v londonskem parlamentu. »Morningpost« piše, da naj prizna lon-

donska vlada Francov režim tudi de jure, ker ga je faktično itak že priznala. Vlada pa naj pazi, da se ne bi ta dvorezna politika nekega dne maščevala. »Daily Telegraph« naglašja voljo angleške vlade, da ohrani nevtralnost. Glede Churchillovega predloga za posredovanje veselij v Španiji pa naj pada v imenu vlade izjava, da bo vlada podprla vsak poskus, da se španska državljanska vlada čimprej likvidira. Spodnja zbornica je nato prešla h glasovanju glede laburističnega predloga o nezaupnici, ki jo je parlament odklonil s 345 proti 130 glasovom.

„Španskih jezdecev“ ob bolgarski meji ni več

SOFIJA, 15. aprila. Kakor poroča »Dnes« je jugoslovenska vlada dala nalog, da se ob bolgarski meji odstranijo

zične pregraje in »španski jezdeci«, ki so bili svojčas postavljeni radi podvigov macedonskih revolucionarjev. Navedeni list pozdravlja te ukrepe kot vidno znamenje zboljšanja odnošajev med obema zaveznikiškima državama.

Plujne novice

p. Zastrupljenje. 3letni sin viničarja Jožefa Kovačiča, doma iz Svetinji pri Ivanovcih se je doma z drugimi otroci igral. V hiši so našli steklenico kisline, ki jo je izpil in se zastrupil. Otroka so prepeljali v bolnišnico.

p. Napad na cesti. 30letni brezposelni mesarski pomočnik Križič Jožef iz Hajdine se je v torek proti večeru s kolesom vračal proti domu. V bližini Vin-diševke hiše na Bregu pa sta ga doslej neznan moška napadla, pri čemer je zadobil na glavi hude poškodbe s topim predmetom. Poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

p. Brezposelnost bo večja. Poročali smo že, da bo Petovia v najkrajšem času ustavila svoj obrat. Kakor smo doznali, bodo delavci že 15. t. m. odpuščeni, ostanejo le uradniki, katerim pa je služba do konca junija t. l. odpovedana. Število brezposelnih v našem mestu bo s tem zelo naraslo.

p. Očim zabodel sina. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je nastala pri nekem posestniku hišna rabuka in je očim v razburjenosti zgrabil za nož in je

brezposelnega mehanika Medveda trikrat zabodel v trebuh. Poklicani reševalci so ranjenca zapeljali v bolnišnico, kjer se sedaj bori s smrtjo. Zadeva se bo sedaj obravnavala pri sodišču.

Studenške novice

Grobne hijene. Ze delj časa se pritožujejo posestniki grobišč, da nekdo krađe goreče sveče na grobovih. Te dni se je posrečilo zasačiti neko S. M. ter so pri njej našli v žepih več sveč. Tudi neke tuje dokumente je imela pri sebi. Vse te reči so ji bile odvzete. S. M. pa je pobegnila ter jo zasledujejo orožniki.

Ja Goenje Radgone

Osebnosti. Zastopstvo splošne zavarovalne družbe Jugoslavija — poverjeništvu Gornja Radgona — je prezel od bivšega poverjenika g. Miško Križanec, dimnikarski mojster in hišni posestnik v Gornji Radgoni. — K sreskemu sodišču v Gornji Radgoni premeščena zva ničnica gđc. Romanca Krajnc iz Ljubljane je nastopila svoje novo službeno mesto.

Pižmovke. V okolici Lipnice na avstr.

V kraljestvu žene

Žena v službi policije

Ze svojčas smo poročali, da se bavijo tudi naša oblastva z vprašanjem nastavitve ženski redarjev, ki naj bi se vporabile samo za gotove službe, predvsem za delokrog prestopkov mladine. Kakor znano imajo v Londonu že nad tri leta uslužbene ženske redarje. Glavni londonski policijski urad, takozvani Scotland Yard, je izdal pred nedavnim ponoven poziv na vse one žene, ki imajo veselje, posvetiti se policijski službi. Danes šteje London že 126 ženskih redarjev, sprejeti pa nameravajo še nadaljnjih 50 novih redark. Zanimivo je, da so se od vseh dosedaj uslužbenih ženskih stražnikov, poročile samo tri. Novemu pozivu se bodo nedvomno odzvale še številne nove kandidatke, ki so pripravljene, da pomagajo svojim tovarišem v težki službi.

Od vseh teh reflektantk ne zahtevajo samo, da se podvržejo zdravniškemu pregledu, da so telesno in duševno dovolj razvite, temveč morajo imeti vse lastnosti, ki odlikujejo pravo ženo. Londonski ženski redar mora biti energičen ter obenem dobrodušen. Zavedati se mora svojih dolžnosti in pri tem skrbno čuvati svoj humor. Višji policijski urad zahteva od vseh kandidat, da se znajo kretati v vsaki družbi in v vsaki obleki, bodisi najpriprostejši ali najelegantnejši. Mnogokrat se pripeti, zlasti v Londonu, da mora policija intervenirati v nočnih lokalitah in so se izkazale za to službo najprimernejše ženske policistke, ki se znajo kretati tako spretno, da marsikdo niti ne slutiti, da ima opravka s policistko.

Sokolske vesti

Jutri v petek 16. t. m. seja župne uprave ob 20. uri, pri kateri se bo razpravljalo o letošnjem župnem izletu. — Sokolska župa Maribor.

kontrast. Ravno kompleks ob Medvedovi cesti, ki je eden najlepših gradbenih prostorov mesta, je najmanj načrtno zaidan. Škoda. Ni pa še prepoznano. Občina naj čimprej prouči zadevo gradbenega načrta za naše mesto. Stvar je važna in zasluži resnega razmišljanja.

Skrajna raztresenost.

Profesor (zase): »Vraga, danes zjutraj sem vrgeł pismo v poštno nabiralnico za Razredoviča in zdaj se spomnim, da sem pozabil nanj zapisati naslov. No pa jaz mislim, da bo pismo vzlic temu dobil, saj je mož itak po vsem mestu znan!«

Darujte za azilni sklad PTLI

Razno	Prodam	OPREMLJENO SOBO
Če hočete DOBRO VINO piti, morate v gostilno »Prešernova klet« priti. Sprejemam tudi abonente. 1477	NSU MOTORČEK skoraj nov, komplet z električno lučjo ceneno na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 1787	s posebnim vvhodom oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 1930
PREKLIC! Podpisana Dražbaher Ivana, Maribor, Kralja Petra trg, preklicujem klevete, katere sem izrekla o Lešnik Barbari, postrežnici v Mariboru, Strošmajerjeva 10 ter se zahvaljujem imenovani, da je odstopila od tožbe. Dražbaher Ivana. 1924	KAMEN za betoniranje oddam. »Mariborski dvor«, Kralja Petra trg. 1931	OPREMLJENO SOBO z dvema posteljnima in posebnim vvhodom oddam v najem. Koroška cesta 69. 1928
Poses ENOSTANOVANJSKA HIŠA z velikim vrtom naprodaj. Po brežje, Kettejeva ul. 7. Spesovo selo. 1927	Sobo išče ISČEM SOBO z vso oskrbo v bližini Melja s 1. majem. Ponudbe pod »Točen plačnik« na upravo »Večernika«. 1929	OPREMLJENO SOBO s posebnim vvhodom oddam. Koroška c. 99. 1926
Kupim MLIN za krušne drobtine, dobro ohranjen, kupim. Naslov v upravi »Večernika«. 1922	ZAKONCA BREZ OTROK iščeta sobo s štedilnikom s 1. majem. Aleksandrova cesta 53 — dvorišče. 1920	SOBO S ŠTEDILNIKOM oddam takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 1923
	Sobo odda LEPO OPREMLJENO SOBO solučno in zračno, z lepim razgledom, oddam. Uporaba kopalnice. Strošmajerjeva ul. 28, II. nadstr., 9. vrata. 1917	OPREMLJENO SOBO s posebnim vvhodom. Čisto, oddam. Jenkova 5, pritličje. 1914
		Stanovanje GOSPODA sprejem na stanovanje in hrano. Vrbanova 28, pritličje. 1932
		GOSPODA sprejem v vso oskrbo. Cvetlična 10. 1933
		DVOSOBNO STANOVANJE oddam s 1. majem. Studenci. Aleksandrova cesta 7. 1934

DON JUAN

78

Katinki je odleglo. Četudi sovražnica Angležev in strastna rusofilka, si je morala priznati, da je bil Rowland pravi žentimen, četudi v špionski službi angleške države.

Katinka je vstala in hotela zapustiti Verino spalnico, ko je opazila, da stoji pred njo Vera, ki se je bila medtem tiho, neslišno pojavila v sobi.

»Raduj se — radi otroka« je takoj pristavila Katinka. Nič kaj niso galantni ti odnošaji, ki družijo Glinarjevo in Rowlanda.

»Pomisli« je hladno in brezbržno pomislila Vera. Toda njene oči so drugače govorile. Z redko prodornim sijem so se razplamtele.

Katinka je pustila Vero samo v sobi, sama pa je stekla po stopnicah navzdol

in hitela, kjer pa je že našla Rowlanda. Katinka ga je zelo vljudno pozdravila.

»Kje pa je Hermiona?« je povprašala Katinka.

»Naj morda gospodično pokličem?« je vprašal Rowland.

»Nemara bo na vrtu. Bodite prosim tako ljubezni.«

Čim je Rowland zapustil sobo, je pripomnil Andrikos:

»Mar misliš, da je prav in primerno, da pustiva oba sama, potem ko sva se vendar skoro pravkar dogovorila...«

»Za sebe ničesar ne vem, da bi bilo kaj dogovorjenega« je pridjala Katinka. »Saj nisi vendar v tej zadevi še izrekel svoje zadnje odločilne besede.«

Andrikos jo je ob teh besedah nekam začudeno pogledal, nato pa je nadaljeval

v povsem drugačni smeri, kakor bi bila Katinka pričakovala:

»Pravkar so mi telegrafirali iz Cipra, da so se pojavili pred osmimi dnevi v Limasolu, Famagosti in Nicosij agentje bankirja Glinarja, ki nakupujejo zemljišča. Rodbina moje pokojne žene namerava prodati vse nepremičnine Hermionine stare matere, denar pa si med seboj razdeliti. Od mene, kot Hermioninega očeta, pa zahtevajo sedaj telegrafično pooblastilo, da sklenem in podpišem prodajo tudi za Hermionin del. Cena sicer ni preveč ugodna, toda še vedno zadovoljiva, če upoštevamo vrednost zemljišč na Cipru. Kaj praviš k temu, draga Katinka?«

Katinka je pazno poslušala, kaj sta govorila Glinarjeva in Rowland. Takoj si je bila v svesti, da gre ta kupčija samo v Glinarjevo klasje. Ni pa hotela možu o tem ničesar povedati. Našla pa je drugo smer, v katero je hotela naravnati

svojega moža. Mirno je na Andrikosovo vprašanje pripomnila:

»Ta zadeva se mene prav nič ne tiče. Andrikos. Vprašaj Hermiono, kaj misli o tem. Hermiona je prizadeta. Jaz pa se nočem vtikati v te stvari, da bi ne bilo kedaj pozneje od strani njenih sorodnikov kakšnih očitkov proti meni.«

»Nikdo mi noče svetovati. Tudi Rowland, ki sem ga bil vprašal za svet, je odklonil mojo prošnjo, da bi bil izrazil k temu svoje mnenje. Nikogar nimam, na katerega bi se lahko obrnil za nasvet.«

»Odklonil je odgovor?« je pripomnila Katinka, nato pa odšla. Pustila je Andrikosa samega v njegovi delavnici.

Potem ko si je Hermiona izprosila od Katinke dovoljenje, da si izprosi od Zaglobe malo Marto, je takoj ob brajdi odprla vrtna vrata in je priklicala Zaglobo, ki se je v sosednjem vrtu pravkar sprehajal z ubogo Marto gori in doli. Marta se je približala ograji z zaprtimi očmi.